

Ulrika Larsson, förstelärare på Baraskolan och legitimerad tidigarelärare i Svenska, Svenska som andra språk, Matematik, Engelska och Historia.

Jag ser kompetensutveckling som en del av läraruppdraget och känner mig öppen för att utveckla min professionalism. Dels genom att ta del av aktuell forskning, fortbildning, och genom handledning av lärarstudenter. Efter att ha genomgått Matematiklyftet och tagit del av upplägget för kollegialt lärande där, känner jag att det arbets sättet fått en mer tydlig och framträdande roll i min professionsutveckling.

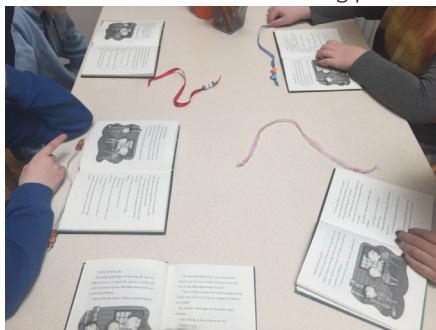
Min syn på inläring utgår från ett holistiskt perspektiv och jag tror att om aktiviteten startar som helhet i så autentiska situationer som möjligt skapas mening och sammanhang för elever och underlättar inläring. Klassrummet är möblerat för att underlätta ett inkluderande arbetssätt där eleverna ska känna sig trygga, få arbetsro och tränas i att bli läresurser för varandra. För att undervisningen ska bli konstruktiv för alla elever är deras förförståelse grunden för den fortsatta undervisningen och värdegrundsarbetet ständigt pågående. Jag känner att jag har höga förväntningar på elevernas prestationer och med det menar jag att när eleverna utgår från sig själv så kan alla göra framsteg och känna sig lyckade.

LÄSGRUPPER

- STÖDSTRUKTUR FÖR TIDIG LÄSINLÄRNING

20 MARS 2015

Att läsa och förstå det man läser är grunden för att kunna delta i olika aktiviteter i skolan. Att skapa tillfällen för eleverna att träna detta är en viktig grundläggande aktivitet tidigarelärare arbetar med. Jag kan egentligen inte lära barn att läsa, det är barnet som själv lär sig läsa. Mitt arbete är att skapa situationer som gör detta möjligt. Om barn ska lära sig läsa krävs det att läsningen blir en ofta förekommande, meningsfull och användbar aktivitet. För att utveckla läsförståelse är det enligt aktuell forskning, läroplan och t ex skolverkets bedömningsmaterial *Nya språket lyfter*, som vi använder, av stor vikt att elever tränar läsning på olika

Läsgrupp i arbete

sätt. Med utgångspunkten att läsning är en social process, där man i samarbete med andra skapar förståelse för texten,

har jag och arbetskollegerna i arbetslaget arbetat med bl a läsgrupper och fadderläsning under många år. Förr lånade vi läsgruppsböcker på lokala biblioteket, men bokning och hämtning och lämning av böcker gjorde aktiviteten ganska tungarbetad. Det kunde vara svårt att förutse hur långt barnen skulle hinna läsa varje gång. Ibland behövde böcker lånas om för att de inte var färdiglästa och ibland hann någon grupp bli färdig med sina böcker innan det fanns nya på plats i klassrummet och kunde bytas ut. Det var också ofta vi lärare som valde vilka titlar som skulle lånas då detta ofta skedde under planeringstid. Med dessa erfarenheter frågade vi oss hur vi skulle kunna utveckla och effektivisera arbetet med läsgrupper och integrera det som en ofta förekommande aktivitet i vår undervisning?

Vi kom fram till att vi under några år skulle välja bort att köpa "traditionella läromedel" och istället lägga en stor del av vår läromedelsbudget på t ex Kiwiböcker och på att bygga upp ett eget "bibliotek" med läsgruppsböcker. I vårt bibliotek har vi nu runt 65 olika titlar som innehåller texter i blandade genrer och svårighetsgrad.

Arbetet med läsgrupperna kan se olika ut från år till år. Barnens behov styr till stor del hur vi organiserar oss. De senaste läsåren har ettorna jobbat i sin klass i läsgrupper, enligt Kiwi-materialet. Tvåor och treor har arbetat tillsammans i läsgrupper en gång per vecka. Vi ser många fördelar med att blanda de två årskurserna. Alla barn har knäckt läskoden men befinner sig på olika

Läsgruppsbibliotek lättillgängligt i klassrummet

nivåer i läsutvecklingen. Blandningen ger ett större utbud av läsgruppsmedlemmar och det finns oftast någon mer erfaren läsare som vägledare i gruppen. Efterhand som barnens läsförmåga utvecklas kan vi, vid behov, möblera om i grupperna, så att alla barn möter utmaningar som ligger inom utvecklingszonen. Eftersom vi har ett eget "läsgruppsbibliotek" nära till hands väljer läsgruppen, efter intresse, själv vilka böcker som ska läsas. I läsgruppsarbetet finns det mottagare/lyssnare under hela läsningen, vilket gör

att läsningen tränas i ett funktionellt sammanhang och blir då mer meningsfull för läsaren. Barnen tränar som sagt, sin läsförmåga, men i den sociala process som pågår uppstår spontana skratt, diskussioner och frågor om textinnehåll och bilder som finns i boken. Barnens olika tankar och tolkningar bearbetas i gruppen. Deras samtal bildar en helhet av texten vilket leder till att läsförståelsen ökar.

Med arbetssättet följer också värdegrundsarbete. För att alla ska känna sig trygga och inkluderade i sina grupper finns det vissa regler att följa, t ex att

komma överens om turordning och hur mycket text som var och en ska läsa åt gången. Om läsaren stöter på ett svårt ord får lyssnarna inte säga ordet innan läsaren ber om hjälp. Alla ska också känna att de varit delaktiga i val av bok vid något tillfälle.

När barnen väljer böcker tränar de automatiskt på att motivera och argumentera för sitt önskemål om bok. I diskussioner om textmängd, bilder och boktjocklek gör barnen en självbedömning av sina läskunskaper och deras läsförmåga synliggörs för dem.

Jag frågade några elever om hur de upplever arbetet i läsgrupperna och de svarade att...

"Man får lära av varandra och komma överens"

"Man lär sig att läsa bättre och ibland nya ord"

"Jag får lyssna ibland och läsa ibland"

"Ibland klagar vi på varandra"

"Alla får läsa"

"Man läser högt istället för inom sig"

"Det finns många böcker som man blir nyfiken på när man hör någon annan grupp skratta. Då vill man läsa den boken"

"Ibland får jag tips av någon om det är svåra ord"

Trots att någon elev känner att det ibland är svårt att komma överens så ger alla uttryck för att de ser fram emot läsgruppstunden och upplever den som positiv. Något som också kan ses som en fördel med läsgruppsarbetet är att det skapas tid och tillfälle för oss lärare att förflyta oss mellan grupperna och observera och lyssna på barnens läsning. Vi behöver inte använda annan undervisningstid för att skapa särskilda situationer för det. Då vi är mer än en lärare som alternerar mellan grupperna och lyssnar på läsningen får vi möjlighet att utöva kollegialt arbete i samband med av barnens läsförmåga.

Att diskutera:

- *Vilka stödstrukturer använder vi vid läsaktiviteter i den tidiga läsinlärningen?*
- *Vilka andra aktiviteter, förutom läsning, kan ingå i "läsarbetet" för att utveckla elevernas läsförståelse?*
- *Hur arbetar vi för att alla ska känna att de är inkluderade i läsgemenskapen?*
- *Hur nyttjar vi bäst att vi är mer än en lärare under lektionerna?*

FÖRSTELÄRARENS UPPDRAG I SVEDALA KOMMUN

En tjänst som förstelärare innebär ett starkt uppdrag med ökade krav på att utveckla egen undervisning, att följa med i skolforskning, att sprida kunskap och vara aktiv i det kollegiala samtalet för att utmana och stödja kollegor. I uppdraget ingår att vara en förebild för kollegor och att aktivt bidra till att synliggöra och verka för undervisning i enlighet med kommunens utvecklingsarbete.

Förstelärarens klassrum ska vara öppet för lektionsbesök av förvaltning, rektor, kollegor, föräldrar och inbjudna gäster och denne förväntas ha ett öppet och kritiskt förhållningssätt till sin praktik. Förstelärare förväntas också regelbundet blogga om sin undervis-

ning på "Förstelärare bloggar". Bloggandet är en del av kommunens kvalitetssäkring och syftar till att synliggöra förstelärarens undervisning för kollegor, rektorer men även till att synliggöra Svedalas utvecklingsarbete för utomstående.

Den som är förstelärare i Svedala:

- visar på ett medvetet förhållningssätt till undervisning
- arbetar utifrån det utvecklingsarbete som sker i kommunen
- förbättrar resultat genom ett formativt förhållningssätt
- vågar vara och agera som positiv förebild för kollegor
- kan kommunicera och beskriva sitt arbete

Försteläraren ska arbeta för att alla elever ska lyckas och utifrån en vetenskaplig grund.